
TESTI I SHPEJTË I URINËS

Sasia e urinës së eliminuar tek njerëzit normalë, është mesatarisht 500 ml më pak se sasia totale e lëngjeve të marra. Për shembull; nëse një person merr 2 litra lëngje në ditë, do të eliminojë afërsisht 1.5 litra urine. Në verë, kur moti është i nxehtë, personi djersin shumë, dhe një pjesë e lëngjeve dalin nëpërmjet saj. Në personat me peristaltikë të rritur të zorrëve, eliminimi urinar do të jetë gjithashtu më i vogël sepse lëngjet dalin edhe nëpërmjet jashtëqitjes.

Infermieri mund të sugjerojë dhe aplikojë një test të shpejtë urine kur pacienti ka fenomene dizurike, të cilat mund të shoqërohen me:

- ndryshime të ngjyrës së urinës
- ndryshime të erës së urinës
- ndryshime të konsistencës ose kur në të ka prani të koagulave të gjakut apo mbetje të tjera.

Testet e shpejta bëhen nëpërmjet një stripsi i cili duhet të jetë i pranishëm në çantën e infermierit. Udhëzimet për përdorimin e tyre janë të shtypura qartë në shishen e ambalazhit të shoqëruara me një broshurë shpjeguese. Këto stripsa mbartin substanca të cilat reagojnë me substancat që përmban urina.

Përkufizimi:

Analiza/testi i urinës, është një ekzaminim i cili bëhet për të evidentuar probleme të ndryshme që lidhen me traktin urinar. Kjo procedurë është pjesë e vlerësimit të pacientit në fillim të sëmundjes ose gjatë saj.

Analiza e urinës përdoret si një mjet kontrolli dhe / ose diagnostikues, për të zbuluar substanca ose materiale qelizore në urinë, të cilat cojnë në çrregullime metabolike, mosfunksionim të veshkave ose infeksione të traktit urinar. Shpesh, substanca të tilla si proteina ose glukoza do të fillojnë të shfaqen në urinë para se pacientët të jenë të vetëdijshëm se mund të kenë një problem.

Urina mund të vlerësohet si në shtratin e pacientit (me stripse urine) dhe në laborator (mikroskopja, kultura, ndjeshmëri dhe elektrolitet urinare). Urina për analiza laboratorike duhet të transferohet shpejt dhe në temperaturën e duhur sepse mund të kontaminohet.

Qëllimi i testit të shpejtë të urinës:

1. Për të diagnostikuar një sëmundje/problem të traktit urinar
2. Për të monitoruar procesin e sëmundjes
3. Të vlerësojë efikasitetin e trajtimit

Para marrjes së analizës së urinës:

- Etiketoni kontenierin e urinës përpara se pacientit t'i merret kampioni.
- Shënoni në etiketën e kontenierit të urinës nëse pacientja femër është me menstruacione gjatë marrjes së kampionit. Një nga parametrat e analizës së urinës është edhe prania e gjakut në urinë dhe nëse pacientja do të jetë në cikël, atëherë do rezultojë fals-pozitiv.

- Një natë para marrjes së urinës pacienti këshillohet të pastrojë zonën genitale vetëm me ujë të bollshëm, sepse bakteret janë prezente gjithmonë në zonën genitale dhe anale.
- Respektoni kushtet e sigurisë gjatë marrjes së çdo kampioni.
- Sigurohuni që kampioni i urinës të jetë marrë nga urina e mëngjesit.
- Dokumentoni procedurën.

Karakteristikat e urinës

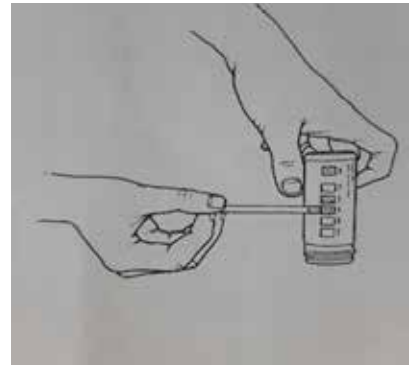
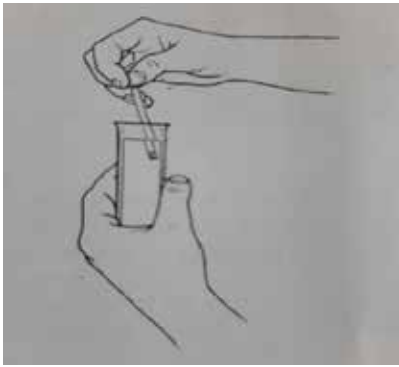
- Urina e cila është më e errët ose më e zbehtë se zakonisht, është tregues i urinës më të koncentruar se normalisht.
- Urina me ngjyrë të kuqe ose si e shpëlarë mishi, është tregues i prezencës së gjakut në të.
- Urina me ngjyrë portokalli të errët ose kafe, është tregues i pranisë së urobilinës dhe gjendet zakonisht tek personat me ikter.
- Urina e turbullt është tregues për prezencë pusi ose mukozë të tepërt.
- Urina e turbullt që mban erë peshku zakonisht është një shenjë e infeksionit.
- (Nëse urina lihet të qëndrojë për një kohë më të gjatë, gjaku, pusi ose mukusi, do të shfaqen në depozitim që formohet në fund të kampionit).

Pajisjet që nevojiten për testin e shpejtë:

- a) Kontenier urine steril me kapak: rekomandohet kontenier me grykë të gjerë
- b) Uturak shtrati (legen) ose kontenier urinar për meshkuj
- c) Doreza jo sterile
- d) Letër tualeti
- e) Stripse urine

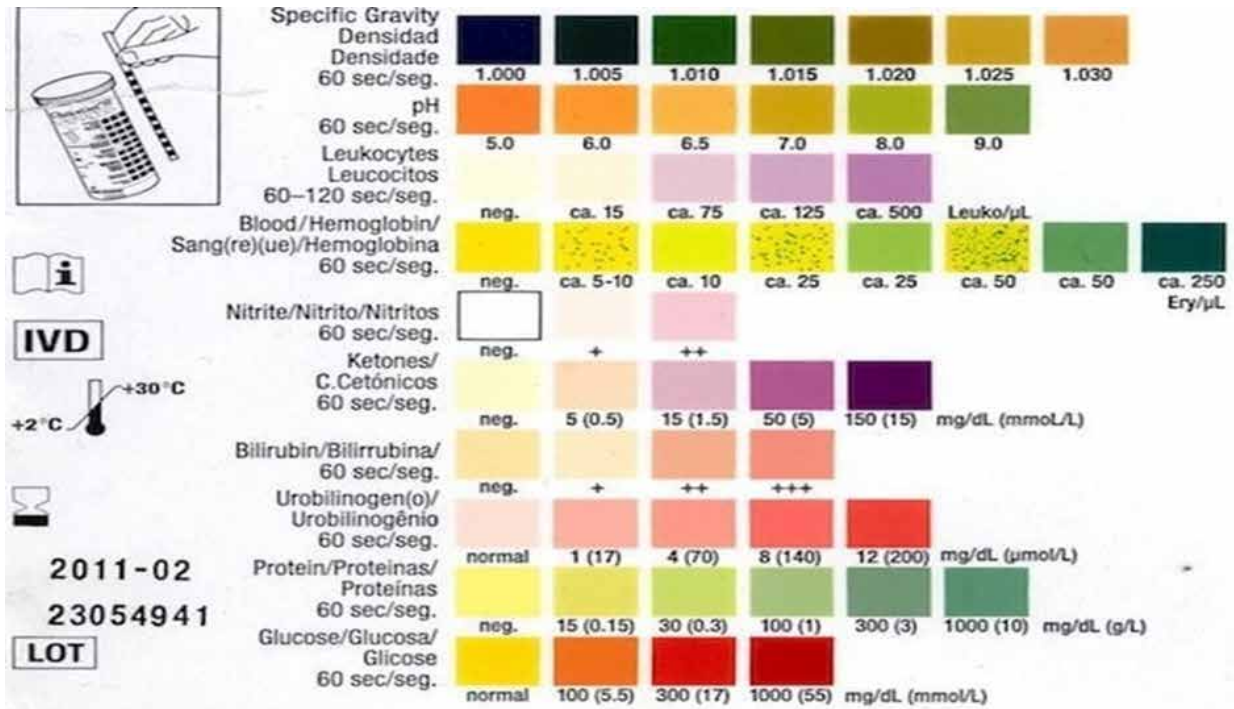
Procedura

1. Shpjegojini procedurën pacientit dhe merrni aprovimin e tij.
2. Siguroni mjetet e nevojshme, kontrolloni kontenierin e urinës.
3. Sigurohuni që kampioni i analizës të jetë urina e mëngjesit të pacientit (porcioni i dytë).
4. Etiketoni kontenierin me emrin dhe të dhënat e pacientit.
5. Kryeni higjenën e duarve dhe vishni doreza për të parandaluar përhapjen e infeksionit
6. Instruktioni pacientin të urinojë në një kontenier steril për të parandaluar kontaminimin e urinës.
7. Kërkojini pacientit porcionin e mesit të urinës për të evituar kontaminimin nga zona përreth uretrës. Zona genitale duhet të pastrohet me ujë të bollshëm para se të kalojë urina.
8. Pacienti duhet të fillojë urinimin dhe më pas të ndalet në mes të rrjedhës. Të vazhdojë urinimin në një kontenier steril dhe pastaj pjesën tjetër të urinës në uturak (legen).
9. Hiqni kampionin menjëherë pasi pacienti ka urinuar. Disa substanca zbërthehen kur ekspozohen në ajër dhe kjo mund të ndryshojë rezultatet e testit.
10. Sigurohuni të merrni sasinë e mjaftueshme të urinës për testin e kërkuar.
11. Analiza/testi duhet bërë në kohën e duhur pasi mikroorganizmat rriten shpejt në temperaturë dhome.
12. Kontenieri steril për kampionin e urinës duhet të jetë aq i thellë sa zona e provës së stripsit që do të futet.
13. Zhyteni stripsin në kampionin e urinës, mbajeni për disa sekonda, tërhiqeni stripsin jashtë kontenierit duke larguar urinën e tepërt dhe krahasoni rezultatit në zonën e provës me tabelën e ngjyrave në anën e shishës së shiritit të reagentit.

14. Mbylleni kapakun e kontenerit.
15. Jepini pacientit letrën e banjës që të pastrohet nëse është i aftë ta bëjë këtë.
16. Hidhni pajisjet e përdorura në enët e posaçme të mbetjeve.
17. Zbrazeni urinën nga uturaku dhe shpëlajeni me ujë të bollshëm.

18. Hiqni dorezat dhe aplikoni higjenën e duarve për të parandaluar infeksionin.
19. Dokumentoni procedurën.

Parametrat	Norma	Rezultati dhe diagnoza diferenciale	Fals Pozitiv	Fals Negativ
Ngjyra	E verdhë Ngjyrë kashtë- e verdhë			
pH (4.5-8.0)	5.5 – 6.5	<p>Alkalin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dieta (vegjetariane, dietë e varfër në karbohidrate dhe e pasur në agrume) • Alkalozia sistemike (metabolike apo respiratore) • Acidoza tubular renale, infeksion i rrugëve urinare • Antibiotikët, acetazolomide <p>Acid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dietat (proteinike) • Acidoza sistemike • DM, Acidoketoza diabetike, nënshqyerja, SPOK, diarrea, malabsorbimi • Phenylketonuria, tuberkulozi renal, alkaptionuria 	Mostra e urinës e ndenjtur (ammoniakale)	
Pesha Specifike (g/mL)	1.002 – 1.030	<p><1.005 – Diabeti insipid, nekroza tubulare akute, glomerulonefrit akut</p> <p>1.010 – Sëmundje renale kronike, glomerulonefriti kronik</p> <p>>1.030 – Dehidrimi, insuficienca adrenale, urina alkaline</p>	Urinë alkaline	<ul style="list-style-type: none"> • Proteinuria • Glucozuria • Kontrasti intra venoz

Parametrat	Norma	Rezultati dhe diagnoza diferenciale	Fals Pozitiv	Fals Negativ
Proteina	Negative	<p>Shkaqe renale: rritja e sekretimin tubular renal, rritja e filtrimit glomerular (sëmundje të glomerulit), sindromi nefrotik, pyelonefriti, glomerulonefriti, hipertensioni malinj</p> <p>Shkaqe kardiovaskulare: hipertensioni, insuficienca kardiake kronike, endokarditi subakut bakterial</p> <p>Të tjera: Pre-eklampsia, guta, proteinuria ortostatike, myeloma, syndrome Cushing</p> <p>Medikamentet: Aminoglukozidet, amphotericina, sulphonamidet, penicilinat</p>	<p>Urinë e koncentruar (UO<2.5L/ditë)</p> <p>Urinë alkaline (pH >7.5)</p> <p>Acetazolomide, cephalosporina</p>	<p>Urine e holluar (UO >5.0 litra/ditë)</p> <p>Urinë acide (pH <5)</p> <p>Globulina Bence Jones që shoqëron myelomën multiple, lymphomën dhe macroglobulineminë nuk mund të detektohet në analizën e urinës me stripse</p>
Leukocitet	Negative	Piuria	<ul style="list-style-type: none"> • Moster urine e kontaminuar • Trichomonas vaginalis, • Medikamente apo ushqime që ngjyrosin urinën e kuqe 	<ul style="list-style-type: none"> • Terapitë me antibiotikë, psh:gentamicinë, tetracyclinë and cephalosporinë • Glukozuria • Proteinuria, • Peshë specifike e lartë.
Nitrite	Negative	Infeksion urinar bakterial, zakonisht nga bakteriet gram negative	Medikamentet apo ushqimet që ngjyrosin urinën në ngjyrë të kuqe.	<ul style="list-style-type: none"> • Acidi Ascorbic. • Enterokokët, acineto bakteret

Parametrat	Norma	Rezultati dhe diagnoza diferenciale	Fals Pozitiv	Fals Negativ
Gjak	Negative	<ul style="list-style-type: none"> • Hematuri si pasoje e: traumave, infeksioneve, inflamacionit, kalkulozave, neoplazive, cregullimeve të koagulimit apo infeksioneve kronike. • Hemaglobinuria si pasojë e hemolizës intravaskulare, • Mioglobinuria si pasojë e goditjes nga rryma elektrike, shtypja apo rabdomyoliza 	Zbardhues hipochlorid	
Ketonet	Negative	<ul style="list-style-type: none"> • Ketonuria shoqëron dietat e varfra në karbohidrate, nënushqyerjen, diabetin, alkoolizmin, eklampsinë dhe hipertiroidizmin. Overdoza e insulinës, isoniazidi dhe isopropili 	Urinë e hiperpigmentuar. Captopril, L-dopa, salicylatet, phenothiazinat	Nënvlerësoni praninë e ketonemisë
Bilirubina	Negative	<ul style="list-style-type: none"> • Rritja e bilirubinës së konjuguar që shoqëron sëmundjet hepatocelulare, cirrhosis, hepatitet virale dhe medikamentoze, obstrukcioni i rrugëve biliare nga kolelitiaza apo kanceri i kokës së pankreasit. • Të trashëguara: sindroma Dubin-Johnsons, Sindroma Rotor 	Phenothiazinat	Acidi Ascorbic (vitamin C) Rifampicina Ekspozimi ndaj rrezeve UV (konverton bilirubinën në biliverdinë)
Urobilinogeni	0.2-1.0 mg/dL <17micromol/L	<ul style="list-style-type: none"> • Rritet në: cirrhosis hepatike infektive, hemoliza ekstravaskulare, anemitë hemolitike, aneminë pernicioze, malarie, hepatitet sekondare nga mononukleozatë infektive • Ulet ose mungon në: nivelet e rritura të bilirubinës 		

Parametrat	Norma	Rezultati dhe diagnoza diferenciale	Fals Pozitiv	Fals Negativ
Glukoza	Negative	<ul style="list-style-type: none"> • Hiperglicemia, cystinoza, sindroma Cushing, tireotoksikoza, sëmundje të heparit • Renale: sëmundje renale tubulare dhe shtatzania • Medikamentet: cephalosporinat, penicilinat, nitrofurantoina, methyl dopa, tetracycline, lithium, carbamazepinë, phenothiazinat, steroidet dhe thiazidet 	Peroksid Hidrogjeni apo Zbardhuesit	Acid Ascorbic (vitamina C) apo lëngu i frutave. Disa stripse ndikohen nga rritja e peshës specifike dhe ketonuria